

[C. J. F. Sven.]

at efter mit Skøn som praktisk Jurist protokolleres der alt for lidt. Jeg ønsker ikke en Papirprocedure tilbage som den, vi havde før den nugældende Retsplejelov, men som det nu er, hvor man saa godt som intet protokollerer, er der Anledning til at raabe Vagt i Gevær, og hvis § 3 i Forslaget virkelig kunde medføre, at man i højere Grad protokollerede, vilde jeg personlig hilse det med stor Glæde. Thi det er i Virkeligheden tidsspildende, at man ikke ved Sagens Behandling i første Instans i videre Omfang protokollerer Vidneudsagn. Man kan naturligvis ikke undvære den skriftlige Fiksering, og derfor gaar man en anden Vej, nemlig den, at man i Dommen og dens Præmisser citerer, hvad Vidner har forklaret. Men dér er der det kedelige, at det er et subjektivt, ikke af de paagældende Vidner godkendt Referat af, hvad de har sagt. Ved at Vidneudsagnene blev protokolleret, oplæst og vedtaget af Vidnerne, havde man langt større Sikkerhed for, at det, der stod der, virkelig var det, de paagældende havde sagt. Det har man ikke nu, og ved enhver Appel af en Sag, hvor der ikke er sket en Protokollering af Vidneudsagnene, har man det Besvær, at man ved Appellen for den nye Ret skal føre de samme Vidner. Det er virkelig en stor Ulejlighed for de paagældende, at de to og maaske flere Gange skal slæbes til Vidneforklaring.

Jeg synes derfor ikke, man kan gaa imod denne Bestemmelse. Den er jo i øvrigt formet paa en meget blid Maade. Det er vel nærmest en Henstilling, en Henviisning til det Problem, der er her, og man maa ikke tro, at der selv med en saadan Bestemmelse vil blive protokolleret i de Sager, der i Motiverne til Lovforslaget kaldes Dagliglivets Bagatelsager. Nej, der vil kun blive Tale om Vidneprotokollater i de Tilfælde, hvor man nogenlunde paa Forhaand er klar over, at Sagen vil blive bragt ind for højere Instans, og saa vil det forme sig paa den Maade, at man fra de paagældende Sagføreres Side paa Forhaand gør Retten opmærksom paa, at man staar over for en Appel og Vidneudsagnene derfor lige saa godt først som sidst kan blive protokolleret. Det er i Virkeligheden under den nuværende Ordning saaledes, at i enhver Landsretssag, hvor der har været Vidner, og som indbringes for Højesteret, besværes Byretten med vidtloftig Vidneførsel; alle de, der har været i Landsretten, maa da møde i Byretten, og dér protokolleres til Gengæld i meget lange Baner. Dette er ikke praktisk, saa Bestemmelsen

i Lovforslaget § 3 vil for saa vidt kunne faa Betydning ogsaa for den private Retspleje. Det vil jeg altsaa være særdeles tilfreds med, fordi jeg som sagt tror, det er rigtigt, at man i noget højere Grad kommer ind paa Protokollering.

Ligesom den ærede foregaaende Taler (Rytter) skal jeg altsaa udtale mit Partis Villighed til at yde vor Medvirken under den Udvalgsforhandling, der skal finde Sted.

Der er blot een Ting, jeg endnu gerne vilde sige i Relation til Spørgsmaalet om en særlig Disciplinærret for Dommere. Det er et Spørgsmaal, som jeg tror rører sig og har rørt sig i vide Kredse, men der er aldrig blevet gjort noget ved det, og det er Spørgsmaalet om, jeg vil ikke sige en bedre Dommeruddannelse, men om en Dommeruddannelse. Thi der er jo det ejendommelige, at i Øjeblikket findes der overhovedet ingen Uddannelse til Dommergerningen her i Landet. I det Øjeblik man har sin juridiske Embedseksamen, formenes dermed alle Kravene til at udfylde en Dommers Gerning at være opfyldt; man kender intet til det, som man har i andre Lande, hvor der kræves, at den, der vil være Dommer, skal have fungeret en vis Periode i forskellige Virksomheder, f. Eks. i Anklagemyndighed, i Politiet, i praktiske Forhold, i Sagførervirksomhed, i kollegiale Retter. Det har vi ikke herhjemme, og det er egentlig en stor Skavank, thi man kan være en meget fin Jurist og en mindre fin Dommer, og man kan omvendt være en ikke helt fin Jurist — man behøver ikke at have Præ til Embedseksamen — og dog en god Dommer, idet det at være Dommer, det være sagt til Dommerstandens Ære, vel nok er et af de vanskeligste Hverv, man kan faa. Der kræves saa uhyre meget, ikke blot Jura, men ogsaa Menneskekundskab, Takt, Evne til at forstaa Folk og faa det til at glide, og det faar man jo ikke ved en Eksamen, eller fordi man har siddet i en Stilling et vist Antal Aar og nu gerne vil være Dommer. Her som i andre af Livets Forhold kræves en virkelig grundig Uddannelse, og det synes jeg altsaa, jeg gerne ved denne Lejlighed vilde have Lov til at slaa et lille Slag for. Det er noget, der har været savnet i allerhøjeste Grad, hvad man ikke i Længden kan overse.

Gunnar Fog-Petersen: Det Lovforslag om Oprettelse af en Klageret, som her foreligger for det høje Ting, kan jeg anbefale til Vedtagelse. Jeg paaskønner det vide